

ЛЮДМИЛА ШЕЛЕСТОВА

СВІТ У КАРТИНАХ ХУДОЖНИКІВ

*Альбом розвивальних завдань
для дітей 4-го року життя*

Київ
Видавництво «Фенікс»
2021

УДК 087.5"465*04"(0.025.2)

Ш42

Схвалено до використання в освітньому процесі
закладів дошкільної освіти
Київської області та рекомендовано до друку
науково-методичною радою
КНЗ КОР «Київський обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних кадрів»
(протокол № 2 від 26.03.2020)

Рецензенти:

Гончаренко А. М., завідувач кафедри методики та психології
дошкільної і початкової освіти Інституту післядипломної
педагогічної освіти Київського університету ім. Бориса Грінченка,
доцент, канд. пед. наук

Нечипорук Н. І., завідувач відділу дошкільної освіти Комунального
навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний
інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»

Духновська О. І., завідувач дошкільного навчального закладу
(ясел-садка) комбінованого типу № 19 «Кобзарик»
Білоцерківської міської ради Київської області

Шелестова Л. В.

Ш42 Світ у картинах художників : альбом розвивальних завдань для дітей
4-го року життя / Л. В. Шелестова. – Київ : Фенікс, 2021. – 120 с. : іл.
ISBN 978-966-136-741-7

Цей альбом допоможе малятам пізнати світ, познайомить їх із живописом, навчить бачити красиве. Відповідаючи на запитання, діти розвиватимуть мовлення та вчитимуться усвідомлювати власні емоції. Для розвитку творчих здібностей пропонується виконати творчі завдання та помалювати пензликом і фарбами на сторінках альбому.

Альбом орієнтований на спільну роботу дорослого з дитиною. Адресований усім, хто причетний до виховання дітей: батькам, педагогам, гувернерам, дідусям і бабусям.

УДК 087.5"465*04"(0.025.2)

ISBN 978-966-136-741-7

© Шелестова Л. В., 2021

ШАНОВНІ БАТЬКИ, ДІДУСІ ТА БАБУСИ! ШАНОВНІ ВИХОВАТЕЛІ!

Книжка, яку ви розглядаєте, допоможе вам разом із дітьми краще й глибше пізнати довкілля та водночас здійснити цікаву мандрівку в світ живопису. Виконуючи запропоновані в книжці розвивальні завдання, ваш малюк збагатить свої уявлення про світ яскравими образами та емоціями; навчиться спостерігати за різними об'єктами та бачити в них красиве; здобуде навичок описувати зображене на картині та висловлювати своє ставлення до нього; матиме можливість виявляти й розвивати власні творчі здібності у процесі зображувальної діяльності. І звісно, отримає задоволення від зустрічі з творами живопису!

ЗАВДАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти важливим завданням є формування в дошкільнят почуття краси, здатності орієнтуватися в розмаїтті властивостей об'єктів та явищ навколишньої дійсності, ціннісного ставлення до світу; розвиток творчих здібностей та формування навичок художньої діяльності. Ці вимоги також відображено у комплексних програмах розвитку, навчання й виховання дітей дошкільного віку, які передбачають формування у них цілісного художньо-естетичного світобачення; розвиток спостережливості; уміння бачити естетичні ознаки об'єктів, переживати естетичні почуття; створення умов для реалізації творчого потенціалу дитини; формування ціннісного ставлення до образотворчої діяльності та власних творчих продуктів.

ЧОМУ ЖИВОПИС?

Цінним джерелом інформації про навколишній світ є живопис. Художники

за допомогою фарб створюють образи, відтворюють світ, у якому ми живемо: людей, тварин, дерева, квіти, озера і річки, сніг і дощ... Тобто, твір живопису є текстом, який певним чином і специфічними засобами описує реальність. Художники не лише розповідають про те, що побачили, а й передають за допомогою різних фарб свої почуття від побаченого: подив, захоплення, радість, спокій, тривогу, сум. Одні кольори — радують нас, інші — заспокоюють чи, навпаки, викликають тривогу та хвилювання. Враховуючи це, художники вміло добирають і поєднують фарби, намагаючись викликати певні почуття у тих, хто споглядає картини.

ЯКІ КАРТИНИ Є У КНИЖЦІ

Оскільки зміст картин є важливим чинником впливу на дитину, значна увага була приділена саме цьому питанню. Ми виходили з того, що дитина четвертого року життя активно пізнає навколишній світ. Тому важливо

збагатити її пізнавальний досвід різноманітними зоровими образами, які мають бути доступними для сприйняття дітьми цього віку. Саме тому в книжці розміщені картини у стилі примітивізму. Тематика картин пов'язана з життєвим досвідом малюків четвертого року життя, доступна для них, має моральне спрямування, відображає різні аспекти буття людини. Образи картин — яскраві та привабливі для малят. Їх розміри та кількість відповідають віковим особливостям сприйняття дітей цього віку.

Добираючи картини, ми намагалися ознайомити дітей з кращими зразками українського та світового живопису

ЯК ПРАЦЮВАТИ З КАРТИНАМИ

Зазвичай, коли ми зустрічаємось із творами мистецтва, насамперед — у нас виникають певні почуття. Доросла людина та старші за віком діти не лише відчують їх, а й можуть їх осмислити. Проте малюки четвертого року життя, зазвичай, іще не можуть зрозуміти свої почуття. Це вони навчаться робити згодом, у процесі свого розвитку. Тому з дітьми цього віку роботу з картинами доречно почати з розуміння ними змісту побаченого. Для цього потрібно навчити їх описувати те, що зображено на картині.

ОПИШІТЬ ТЕ, ЩО БАЧИТЕ. Розглядаючи картину необхідно зрозуміти, про що вона? Що хоче нам розповісти художник про світ? Описувати картини доречно за таким алгоритмом: де і в який час відбувається зображення на картині дія? Хто або що зображено на картині? Хто що робить? Якого розміру, кольору, форми об'єкт? На що (кого) він схожий? За якими ознаками ми розуміємо, що відбувається на картині?

Щоб організувати роботу з картинами щодо розуміння їх змісту, у альбомі розвивальних завдань на кожному розвороті подано орієнтовний перелік запитань, який допоможе вам у цьому. За необхідності, ви можете поставити дітям й інші запитання.

ВИСЛОВІТЬ СТАВЛЕННЯ ДО ЗОБРАЖЕНОГО. Пізнаючи світ за допомогою образів, створених художниками, діти засвоюють певні моральні норми й еталони на основі позитивного або негативного прикладу. Адже природно, що знання про будь-який об'єкт містить і ставлення до нього — позитивне або негативне. Тому ініціюйте дитину висловлювати своє ставлення до зображеного на картині. Нехай вона розкаже, що їй сподобалось або не сподобалось. І спробує пояснити, чому саме? Звісно, що відповідь дитини четвертого року життя не буде такою ж, як у старших дітей або у дорослих. Вона буде простою як за формою, так і за змістом. Проте поступово, у ході постійної роботи з живописом, навички дитини робити оцінні судження будуть розвиватися. До кожної картини подаються запитання, які ініціюють дітей висловлювати власне ставлення до зображеного.

НАМАЛЮЙТЕ ВЛАСНУ КАРТИНУ. Згідно з авторським задумом, ознайомлення дошкільнят з творами мистецтва не зводиться до передачі знань про світ, формування умінь та навичок аналізу картини, а є інструментом для розвитку самостійної творчої діяльності. Тому робота з картинами в цій книжці тісно переплетена з малюванням дітьми власних картин, що дає можливість їм створювати велику кількість образів, змінювати їх за власним бажанням.

Малювання розвиває сприйняття дитини, змушуючи досліджувати об'єкти, спостерігати й аналізувати їх,

відкривати в них нові властивості. Малювання також розвиває уяву дитини, здатність подумки уявляти зорові картини, перетворювати власний досвід і створювати нові зв'язки між отриманими образами.

Загальновідомо, що малювання для дітей дошкільного віку є не лише популярним видом дитячої творчості, а й способом самовираження, розповіді про переживання, безпосередньою передачею свого стану, свого ставлення до чогось за допомогою фарб, можливість позбутися негативних емоцій. У межах кожної теми діти виконують творчі завдання, які передбачають залучення до зображувальної діяльності. Їх виконання базується на життєвому досвіді дитини, що є сильним мотиваційним чинником у творчості дошкільнят.

Творчі завдання розміщені внизу під запитаннями до картини, і обведені рамкою у вигляді олівця. Проте, це не означає, що діти повинні малювати лише олівцем. На початку роботи з альбомом це може бути доречно. Надалі варто запропонувати дітям малювати гуашевими або акварельними фарбами. Альбом зроблено таким чином, що фарби не будуть перебиватися на зворотний бік аркуша і не зіпсують інші зображення.

Навички малювання в дітей четвертого року життя лише починають

формуватися, дрібна моторика розвинена ще недостатньо, вони не можуть довго працювати олівцем або пензликом, швидко стомлюються і втрачають інтерес до роботи. З огляду на це, ми пропонуємо їм розфарбувати не всю картину, а лише її частину, і залучаємо до виконання творчого завдання, що знаходиться на одному з розворотів. Діти можуть проявляти творчість у добірї фарб або брати за зразок роботу художника.

До кожного завдання подано коментар для дорослих про те, які техніки малювання можна запропонувати дітям для виконання роботи.

У пропонованому альбомі практично реалізована можливість залучення дошкільнят до національного та світового живопису; розвитку в них естетичних здібностей; засвоєння ними моральних норм та формування моральних цінностей; постійного вправлення у творчості, а отже — розвитку їхніх творчих здібностей; збагачення уявлень дітей про навколишній світ, гармонізації чуттєвого та раціонального процесів у пізнанні світу.

Альбом можна використовувати як у груповій, так і в індивідуальній роботі на заняттях та на гуртках з образотворчого мистецтва або ж під час ознайомлення дітей з навколишнім світом.

Бажаємо вам і вашим дітям успіхів та задоволення від спілкування з живописом!

Зміст

1 РОЗДІЛ ЛЮДИНА ТА ЇЇ ЗДОРОВ'Я

Ми всі – різні_____	8
Різна їжа до смаку_____	13
Бути здоровим_____	14
Як розважити малят_____	19

2 РОЗДІЛ ЛЮДИНА ТА ЇЇ ПОБУТ

Разом ми – одна сім'я_____	20
Зовсім скоро буде свято_____	25
Дуже гарний дім у нас_____	26
Заирнемо у хатинку_____	31
Такі чудові іграшки_____	32
Цікаві є книжки у нас_____	37

3 РОЗДІЛ ТРАНСПОРТ

Рушаємо в дорогу_____	38
Пливи, пливи, кораблику_____	43

4 РОЗДІЛ РОСЛИНИ НАВКОЛО НАС

Своя краса у кожній квітці_____	44
Гарні овочі вродили_____	49
Дозрівають ягідки смачненькі_____	50
У садок по фрукти_____	55
Дерева – це Землі прикраса_____	56

5 РОЗДІЛ ДОМАШНІ ТВАРИНИ

Котик муркоче_____	61
Всім даю я молочко_____	62
Яке маленьке поросятко_____	67
Їхнє малятко зветься ягнятко_____	68
Походжає тут індик_____	73

6 РОЗДІЛ ДИКІ ТВАРИНИ

Біг по полю зайчик_____	74
Ох і хитренька лисичка_____	79

Спішить до нірки їжачок _____ 80

Тигр – це дуже хижий звір _____ 85

ПТАХИ

Вже летить до нас лелека _____ 86

Прилетіли ластівки _____ 91

Птах, що вміє говорити _____ 92

ІНШІ ТВАРИНИ

Метелик на стеблину сів _____ 97

Є різні рибки у воді _____ 98

НА НЕБІ

Посвіти нам, сонечко _____ 103

Місяць з неба визирає _____ 104

ПРИРОДНІ ЯВИЩА

Пливуть хмаринки в небі _____ 109

Дощ іде _____ 110

Летять, летять сніжинки _____ 115

МИ ВСІ – РІЗНІ

Люди мають різну зовнішність: колір волосся та очей; форму обличчя, носа, вушок; різний одяг. У когось волосся – темне, а в когось – світле. Хтось має карі очі, хтось – блакитні. У однієї людини – прямий ніс, а в іншої – кривий. Але кожен із нас – гарний!

Намалювала НІНО ЧАКВЕТАДЗЕ

ЗАПИТАННЯ
ДО КАРТИНИ

Хто зображений на картині? Яка зовнішність у дівчинки? Якого кольору волосся? Воно коротке чи довге? Якої форми обличчя: кругле чи овальне. Якого кольору плаття? Чому на дівчинці немає взуття? Що робить дівчинка? Який у неї настрій? Чому дівчинка посміхається? Який в неї характер? Поглянь на квіти, травичку, квітучу гілку дерева і скажи, яка це пора року? Поглянь на небо і скажи, у яку частину доби це відбувається? Подобається тобі картина чи ні? Що саме сподобалось чи не сподобалось?

ЗАВДАННЯ:

Розфарбуй дівчинку, зроби її зовнішність такою, як тобі хотілось би.

Використовуй акварельні або гуашеві фарби. За бажання, крапочки на сукні постав вухними паличками, змоченими у фарбу.

